

на Левченко (Київ) присвятила свій доробок гендерному питанню в Україні, наголосивши, що «оборонцем права жінки» у своїй творчості виступав і Т.Шевченко.

Назви таких рубрик як «Українське військо», «Релігійне життя», «Українська наука», «Українська освіта», «Українська музика», «Український танок», «Українські фестивалі в Канаді», «Українська література» яскраво відображають зміст статей, присвячених висвітленню питань розвитку української спільноти та української культури в Канаді. Автори наголошують на збереженні національної ідентичності українців за кордоном, що яскраво проявилось у розвитку української культури в Канаді, навіть враховуючи можливість певної асиміляції. Ці рубрики складають ліву частку сьомого тому. Окремо варто наголосити на статтях Володимира Кравченка (Едмонтон) щодо проблем і перспективи діяльності Канадського інституту українських студій і Дарії Даревич, присвяченій історії НТШ в Канаді, яке у 2014 р. відзначає 65-річчя своєї діяльності.

Заслужують на увагу спогади Неоніли Цегельської-Дмитрук «Наша дорога в Канаду» (1949), які відтворюють важку долю українських скитальців після Другої світової війни, а також розділ «Зв'язок з Україною».

Надзвичайно цікавими для розуміння аспектів української філантропії в Канаді є статті керівника відділу розвитку фондів Канадського інституту українських студій Альбертського університету Миколи Сороки (Едмонтон) «Культура меценатства в Українській громаді Канади» та «Історія української канадської фундації імені Тараса Шевченка». Їх опрацювання українськими дослідниками та поширення серед загалу дасть можливість зрозуміти важливість меценатства для розвитку сучасної української культури.

У цьому контексті варто наголосити на участі у виданні «Західноканадського збірника» Петра Саварина, якому під час презентації висловили подяку В. Полковський, а також науковці факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького університету, які брали активну участь в обговоренні актуальних проблем, висвітлених у сьомому тому збірника.

На нашу думку, можна визначити певні особливості збірника. По-перше, широкий діапазон питань, порушених авторами, розкриття яких на основі фактичного, дослідницького, архівного матеріалу, дозволяє глибше осягнути суспільно-культурне життя українців Канади; по-друге, у публікаціях спостерігається максимальне збереження авторського стилю і мови; по-третє, чимала кількість оригінальних фото-додатків дає можливість глибше зрозуміти зміст вміщених статей; по-четверте, залучення авторів з України сприяє активному діалогу між Україною й українським зарубіжжям, а залучення авторів із Центральної та Східної України, стане важливим кроком у справі доповнення образу нашої історії та культури, і через осмислення фактів збереження національної ідентичності українців за кордоном, сприятиме вихованню патріотизму українського населення цих регіонів, що є особливо актуальним у час буремних подій політичного і суспільного життя у сучасній Україні.

Отже, можна сміливо констатувати, що видання «Західноканадського збірника», зокрема його сьомого тому, є цінним внеском у сучасне українознавство та канадознавство, і закінчити анонсування статей збірника оптимістичними словами Л. Василів-Базюк (Торонто) із вірша, присвяченого Кобзареві:

*«...Наша держава, мова, пісня та культура
Між європейцями засяє та не пропаде!»(с.12)*

© Віра Бурдяк,

© Степан Качараба,

© Владислав Струтинський

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИХ МІЖДЕРЖАВНИХ ВІДНОСИН

Стрільчук Л.В. Україна – Польща: від добросусідських відносин до стратегічного партнерства (кінець ХХ – початок ХХІ століття) / Л.В. Стрільчук: монографія. – Луцьк : Волинські старожитності, 2013. – 608 с.

Україна та Республіка Польща – це не просто сусідні держави, міждержавні взаємини яких мають тривалу історію становлення та розвитку. Сьогодні вони підтримують та розвивають відносини стратегічного партнерства, які суттєво впливають на стабільність загальноєвропейської та регіональної безпеки. Саме Україна та Польща багато в чому визначають можливості сучасних інтеграційних і геополітичних перетворень в регіоні Центрально-Східної Європи (ЦСЄ). Все це свідчить про актуа-

льність дослідження українсько-польських міждержавних відносин.

Безумовно, проблема в історичній науці не нова. Вона досліджувалася представниками вітчизняної та зарубіжної історичних шкіл, виразниками суміжних і протилежних соціально-економічних та політичних фракцій, а також політологами, економістами, міжнародниками, юристами і ін. Комплексному формуванню сучасної системи українсько-польських двосторонніх відносин, аналізу їх особ-

ливостей, проблем та здобутків присвячене й рецензоване наукове дослідження Людмили Стрільчук.

Представлена монографія має чітку та логічну структуру: вона складається із переліку умовних скорочень, вступу, п'яти розділів, що виправдано розділені на шістнадцять підрозділів, висновків, додатків, списку використаних джерел, алфавітного покажчика.

Розпочинається монографія (одразу після змісту) списком умовних скорочень, що включає у себе близько восьми десятків позицій, як достатньо відомих, загальноприйнятих аббревіатур, так і рідко вживаних, або ж, зовсім вузьких у застосуванні скорочень. Наявність переліку умовних скорочень додає зручності читачеві книги при ознайомленні з нею, спрощує та прискорює роботу над окремими розділами дослідження.

Перший розділ «Методологічні та історико-джерелознавчі аспекти дослідження» присвячений аналізу методології дослідження, аналізу наукової розробки проблеми, оглядові архівних джерел, опублікованих документів. Як видно із тексту монографії, авторка провела значну кропітку роботу по збору і систематизації документального матеріалу, публіцистики, статистичних даних, проаналізувала та порівняла різні точки зору на досліджувану проблему, виявила особливості й проблеми вітчизняної та зарубіжної історіографії, проілюструвала найбільш характерні тенденції в оцінках сучасних українсько-польських міждержавних взаємин.

Останній підрозділ першого розділу «Витоки українсько-польських добросусідських відносин» – є вдалим логічним його завершенням і слугує своєрідною підвалиною для висвітлення сучасних українсько-польських відносин. Детальна характеристика, розуміння і знання історії формування та розвитку міждержавних стосунків є невід'ємною запорукою їх подальшого гармонійного розвитку. З огляду на це, саме така структура розділу видається цікавою і доцільною.

Другий розділ «Особливості формування сучасної системи українсько-польських двосторонніх відносин» є чи не найбільш значущим у рецензованій монографії. В ньому розглядаються організаційно-правові засади сучасних українсько-польських взаємин, аналізується їх інституційне забезпечення, як на найвищому державному рівні, так і на рівні органів місцевої влади.

Пильна увага приділена авторкою трансформації міждержавних відносин України та Польщі до рівня стратегічного партнерства, що відбувалося впродовж 90-х рр. ХХ ст. В роботі підкреслюється важливість стратегічного характеру українсько-польських відносин для регіональної та європейської безпеки, для політичного діалогу між країнами та економічного співробітництва. Розглянуто становлення та розвиток співпраці між сусідніми дер-

жавама у військовій сфері, наголошено на її перспективності та необхідності.

До третього розділу книги «Зміст та реалізація основних напрямів економічного співробітництва» залучений значний різноплановий фактичний матеріал, що достатньо характеризує сучасне українсько-польське економічне співробітництво, як на загальнодержавному рівні, так і на рівні регіонів, органів місцевого самоврядування (ОМСВ) тощо. Особлива увага приділена транскордонній співпраці, яку авторка вважає одним із пріоритетних напрямів двосторонніх відносин.

В сучасних умовах міждержавної взаємодії все більше зростає роль органів місцевого самоврядування у процесі налагодження і здійснення співробітництва. Саме їх діяльності присвячено окремий підрозділ монографічного дослідження, що окрім наукового інтересу, поза сумнівом, викличе зацікавлення серед представників місцевої влади, оскільки оцінки та прогнози зроблені дослідницею, на нашу думку, є доволі слушними і раціональними.

У четвертому розділі книги «Співробітництво у гуманітарній сфері» проілюстровано співпрацю між Україною та Польщею у галузі освіти, науки, культури загалом, проаналізовано спільну гастрольну та виставкову діяльність, охарактеризовано освітні й наукові зв'язки двох країн, їх взаємодію у сфері інформаційних проектів та засобів масової інформації, піднято проблему реституції культурних цінностей та опіки над місцями національної пам'яті двох народів.

Авторка стверджує, що важливою складовою гуманітарних українсько-польських взаємин є молодіжна політика, спорт, сфера охорони здоров'я. Важко переоцінити, також, роль туризму, як засобу пізнання та зближення двох народів. З цим важко не погодитись.

П'ятий розділ «Роль української меншини у Республіці Польща та польської меншини в Україні у справі налагодження та зміцнення міждержавних та міжлюдських стосунків» ілюструє міждержавну взаємодію на рівні національних меншин, а також на рівні створених меншинами громадських, культурних та релігійних організацій. Авторка високо оцінює внесок України та Польщі у формування цілісних освітньо-світоглядних систем власних національних меншин і підкріплює це низкою цікавих прикладів.

Висновки чіткі, логічні, повністю підсумовують усі напрямки українсько-польського добросусідства, співробітництва та стратегічного партнерства. Теоретичне та практичне значення отриманих результатів визначається новизною і полягає у можливості їх широкого застосування у наукових, навчальних і практичних цілях.

Додатки, вміщені у монографії, вдало доповнюють її текстову частину, вони є цікавими і оригінальними.

Список використаних джерел включає 1057 позицій. У алфавітному порядку подано документи українських та польських архівів, опубліковані документи, монографії, брошури, дисертації, статті. Більше трьохсот позицій – польськомовні джерела. Значна частина архівних документів, використаних авторкою, уперше введено у науковий обіг.

Досить позитивним моментом рецензованої монографії є наявність алфавітного покажчика, що поділений на дві частини: «Географічні та історичні назви» і «Постаті». Безумовно, це додає зручності при користуванні монографією такого великого обсягу.

Рецензована праця Л.В. Стрільчук є, безперечно, значним внеском у дослідження сучасних українсько-польських взаємин. Книга буде корисною не лише у навчальному процесі, а й науковцям, яких спонукатиме до творчих дискусій, аспірантам, студентам, усім, хто цікавиться новітньою історією України та Польщі. Матиме монографія, поза сумнівом, і широке практичне застосування, так як містить ряд пропозицій, щодо вдосконалення механізмів міждержавної взаємодії, а також чітко окреслює перспективи міждержавної співпраці.